

Programdokument för regional kohesions- och konkurrenskraftprogrammet

Innehåll

1. Bakgrund, beredningsgrunder	1
2. Begrepp	1
3. Målsättning	1
4. Programperiod och målområde	2
5. Målbeslutet och de pågående särskilda programmen som grund för KOKO.....	2
5.1. Statsrådets regionalpolitiska målbeslut.....	2
5.2. Stadspolitiken.....	3
5.3. Regionala landsbygdsdelen.....	3
5.4. Skärgårdsprogrammet.....	3
6. Kohesions- och konkurrenskraftsprogrammets innehåll.....	4
6.1. Nya samarbetsformer och nätverksbildning.....	4
6.2. Lärande program	4
6.3. Lokal framförhållning.....	4
6.4. Partnerskap.....	5
6.5. Näringar.....	5
6.6. Arbetskraft och kompetens	5
6.7. Levnads- och arbetsmiljö.....	5
6.8. Regional differentiering.....	5
7. Ansökan	5
8. Organisering och styrnings- och övervakningssystem	7
9. Finansiering	8
9.1. Uppmuntran och belöning	9
10. Tidsplan	9
11. Förhållande mellan kohesions- och konkurrensprogrammet och planeringssystemet för regionutvecklingen samt med andra program och projekt som är relevanta för regionutvecklingen.....	10
11.1. Förhållande till regionutvecklingssystemet och den regionala planeringen	10
11.2. Förhållande till andra program och utvecklingsprojekt.....	10
11.3. Samarbetsparter på regional och nationell nivå.....	11

1. Bakgrund, beredningsgrunder

Den nationella regionalpolitiken har som mål att främja utvecklingen av regionernas nationella och internationella konkurrenskraft, säkra en livskraftig och balanserad regionstruktur och möta regionernas egna särskilda utmaningar.

Enligt statsminister Matti Vanhanens andra regeringsprogram skall det programbaserade regionutvecklingsarbetet fortsätta. Det nationella programsystemet skall göras enklare och antalet program minskas. Större tonvikt skall läggas på landskapsprogrammen och deras samordnande roll.

Pågående särskilda nationella program är programmet för kompetenscentra, programmet för regioncentra, det landsbygdspolitiska helhetsprogrammet och skärgårdsprogrammet.

Statsrådet har genom beslut av den 20 december 2007 (hädanefter målbeslutet) ställt upp nationella mål för den regionala utvecklingen 2007–2011. Enligt målbeslutet skall ett program utarbetas för att utveckla den regionala konkurrenskraften i syfte att samordna det nationella programarbetet och den nationella programpolitiken i ett och samma program med stöd av olika regionala och strategiska, plurala nätverk och så att överlappningar avlägsnas.

Beredningen av programmet för regional kohesions- och konkurrenskraft (KOKO) har inletts i enlighet med regeringsprogrammet och målbeslutet. Vissa av de pågående särskilda programmen för regional utveckling integreras i kohesions- och konkurrenskraftprogrammet. Dessa program är regioncentraprogrammet (AKO) som innefattar stadsprogrammen i Nyland, den regionala delen av det särskilda landsbygdspolitiska programmet (AMO) samt det lokala och regionala genomförandet av skärgårdsprogrammet. Programmet för kompetenscentra fusioneras inte med KOKO. Stadspolitiken, landsbygdspolitiken och skärgårdspolitiken hör till den nationella regionalpolitiken. Enligt målbeslutet skall den finländska landsbygdspolitiken styras av ett helhetsprogram.

Innehållet av programdokumentet bygger på målen i målbeslutet samt på material som sammanställdes under beredningen av programmet för kohesions- och konkurrenskraft, bl.a. under den regionala samrådsrundan i april, och på beredningsgruppens synpunkter.

2. Begrepp

Inom kohesionspolitiken genomförs regionalpolitiska insatser för att främja innovation och stärka kompetensen i regionerna i syfte att göra dem attraktivare. Ett centralt mål är att engagera olika slags områden och aktörer i denna kohesionspolitik.

Med regional konkurrenskraft avses alla de egenskaper som gör ett område till en attraktiv och utvecklingsinriktad miljö för ekonomisk företagsamhet och arbetskraft. Mot bakgrund av denna breda definition är det av väsentlig betydelse att föra samman olika aktörer på olika regionala nivåer.

Inom KOKO syftar "lokal nivå" på ett operativt eller strategiskt verksamhetsområde och aktörerna inom detta. Med "regional nivå" avses i huvudsak landskapsnivån. "Nationell nivå" syftar på den nationella styrgrupp som kommer att inrättas, på arbets- och näringsministeriet, på samarbetet mellan ministerier och på andra aktörer på denna nivå.

3. Målsättning

Målet för programmet för kohesions- och konkurrenskraft är att höja den regionala konkurrenskraften och balansera den regionala utvecklingen genom att ge stöd till växelverkan och nätverksbildning.

Programmet är avsett att stödja det strategiska utvecklingsarbetet på lokal nivå och samarbetet mellan aktörer som deltar i den regionala utvecklingen. KOKO är i synnerhet avsett som ett instrument för framförhållning med mål att förbättra förutsättningarna för utveckling och påbörja projekt av strategisk betydelse. Den största tonvikten ligger i att stödja lokala verksamheter.

Programmet är strukturellt indelat i landskap och utgör en del av det regionala planerings- och regionutvecklingssystemet. KOKO syftar till att stödja en balanserad intern utveckling i landskapen och främja växelverkan mellan verksamhetsområden, och skapa förutsättningar för en stärkning av utvecklingskorridorerna och kompetensklustren. Genom KOKO skapar man förutsättningar för utveckling och nätverksbildning på storregionnivå och andra landskapsöverskridande nivåer. Dessutom främjar programmet nätverksbildningen på nationell nivå.

KOKO är ett särskilt regionpolitiskt program godkänt av statsrådet i enlighet med 14 § i regionutvecklingslagen. Programmet är ett redskap med vilket man genomför de nationella utvecklingsmål som sätts upp i målbeslutet. Programmet bidrar till att intensifiera växelverkan mellan ministerier på området regional utveckling.

KOKO genomför målet för territoriell kohesions- i Lissabonfördraget. Målet konkurrenskraft stärks genom Lissabonstrategin. KOKO är ett av instrumenten som används för att göra alla regioner delaktiga i arbetet för att stärka Finlands och Europas konkurrenskraft och regionalisera den nationella innovationsstrategin. KOKO stödjer även den internationella dimensionen i regionerna.

Målet för KOKO är att ge stöd till en hållbar utveckling och anpassning till klimatförändringar samt främja tillvaratagandet av eko-effektivitet bl.a. som konkurrensfaktor. Programmet syftar även till att främja jämställdheten mellan könen.

4. Programperiod och målområde

Programmet för kohesions- och konkurrenskraft genomförs 2009–2013.

Det nationella programmet har både regionala och tematiska målområden och genomförs i hela Finland.

De lokala verksamhetsområdena inom KOKO är behovsbaserade; varje kommun eller område bestämmer själv om man deltar i programmet eller inte. Ett verksamhetsområde skall bestå av fler än en kommun. Undantagsvis kan ett lokalt verksamhetsområde bestå av en enda kommun om denna omfattar flera kommuner som slagits samman efter år 2000 och området utgör en pendlingsregion.

Programmet innefattar teman för utveckling av verksamhetsmönstren. Dessa teman är samarbetsformer och nätverksbildning, lärande program, lokal framförhållning och partnerskap. Med det sistnämnda avses en utveckling av samarbetet och arbetsfördelningen mellan de tre samhällssektorerna. Ovan nämnda teman genomförs genom en utveckling av näringarna, arbetskraften, kompetensen och levnads- och arbetsmiljön. Temana och de materiella prioriteringarna beskrivs närmare i sjätte kapitlet. I de lokala verksamhetsområdena är det möjligt att ta hänsyn till lokala behov när man genomför prioriteringarna, dvs. olika kommuner kan koncentrera sig på olika prioriteringar. Ett lokalt verksamhetsområde kan höra till flera nätverk.

5. Målbeslutet och de pågående särskilda programmen som grund för KOKO

5.1. Statsrådets regionalpolitiska målbeslut

I sitt målbeslut från december 2007 satte statsrådet upp följande mål för den regionala utvecklingen:

1. stärka regionernas nationella och internationella konkurrenskraft
2. förbättra regionernas livskraft och minska de regionala utvecklingsskillnaderna
3. hitta lösningar för särskilda utmaningar i regionerna.

5.2. Stadspolitiken

Den finländska stadspolitiken har som viktigaste tyngdpunktsområde att höja konkurrenskraften med hjälp av kompetens och innovation. Stadspolitiken utanför Nyland har genomförts med regioncentraprogram och i Nyland med stadsprogram. Regioncentraprogrammet har använts för att genomföra en kompetensbaserad stadspolitik sedan 1994.

Regioncentraprogrammet inleddes 2001. Den pågående programperioden började 2007. I samband med utseendet av regioner till programmet vid utgången av 2006 beslutade regeringen att programmet fortsätter fram till 2010. Programmet genomförs i 35 programområden. Regioncentraprogrammet omfattar tre nationella tematiska nätverk: innovation och kompetens, välmående och kultur.

De budgeterade anslagen för regioncentra- och stadspolitiken 2008 uppgick till sammanlagt 9,5 miljoner euro. Den statliga grundfinansieringen anvisas för programledning, samordning av verksamheten och igångsättande av åtgärder för att genomföra programmet.

Statsrådet har tillsatt en stadspolitisk arbetsgrupp som fungerar som styrgrupp för regioncentraprogrammet och stadsprogrammen under perioden 2007–2010.

5.3. Regionala landsbygdsdelen

Den regionala landsbygdsdelen ingår i det särskilda landsbygdspolitiska programmet 2007–2010. Landsbygdsdelen är avsedd för områden som inte hör till regioncentraprogrammet eller Nylands stadsprogram och områden som inte är belägna i huvudstadsregionen eller på Åland. Delen genomförs från och med hösten 2007.

Målet för den regionala landsbygdsdelen har varit att stärka den strategiska planeringen i landsbygdsområden, i synnerhet när det gäller näringspolitik och kompetens. Den regionala landsbygdsdelen har främjat nätverksbildningen mellan landsbygdsområden på landskaps- och landskapsöverskridande nivå samt nätverksbildningen med områden som hör till regioncentraprogrammet. Ett annat centralt mål har varit att fördjupa växelverkan mellan stad och landsbygd.

Den regionala landsbygdsdelen har genomförts i 22 regioner. I samband med utseendet av programområden i november 2007 beslöt regeringen att programmet fortsätter fram till 2010.

År 2008 har 1,25 miljoner euro landsbygdsutvecklingsmedel anvisats ur statsbudgeten för genomförandet av landsbygdsdelen. Anslagen har använts för programsamordning och förutredningar.

Den regionala landsbygdsdelen omfattar ett nationellt kulturnätverk.

Som nationell styrgrupp för programmet fungerar Arbetsgruppen för växelverkan mellan stad och landsbygd vid landsbygdspolitiska samarbetsgruppen.

5.4. Skärgårdsprogrammet

Det nationella skärgårdsprogrammet genomförs sedan 1995. Den nuvarande programperioden inleddes 2007. Programmet har som mål att främja tillvaratagandet av skärgården, vattendragen, havet och kustområdena på ett skonsamt sätt för natur-, landskaps- och kulturvärdena.

Skärgårdsprogrammet är ett riksomfattande program på bred bas som inte har kunnat regionaliseras inom den nationella politiken.

Skärgårdsdelegationen använder skärgårdsprogrammet som centralt arbetsredskap för ett långsiktigt och planmässigt genomförande av skärgårdspolitik. Den bredare delen av skärgårdsprogrammet gäller skärgårds- och vattenområden i hela landet och täcker alltså i praktiken alla kommunala

vattendragsteman. Den snävare delen gäller endast de skärgårdskommuner och skärgårdsdelkommuner som utnämnts av statsrådet, sammanlagt 57.

Skärgårdsprogrammet har haft en årlig statlig grundfinansiering om 250 000 €.

6. Kohesions- och konkurrenskraftsprogrammets innehåll

KOKO innefattar fyra teman avseende arbetssätt som genomförs under tre materiella prioriteringar med mål att utveckla arbetsmönstren.

Arbetsättemana är:

- Nya samarbetsformer och nätverksbildning
- Lärande program
- Lokal framförhållning
- Partnerskap

Ovan nämnda teman styr genomförandet av följande materiella innehåll:

- Näringar
- Arbetskraft och kompetens
- Levnads- och arbetsmiljö

Temana i programmet är gemensamma för alla regioner. Målet för KOKO är att göra den regionala utvecklingen mer strategisk genom att göra arbetssätten effektivare. Programmet har också ett mervärde i form av en mobilisering av olika aktörer, föregripande arbetssätt och nätverksbildning. De lokala verksamhetsområdena bestämmer sina prioriteringar enligt sina egna särdrag.

6.1. Nya samarbetsformer och nätverksbildning

Programmet stärker det sociala kapitalet i regionerna och främjar samarbetet inne i och mellan regioner. De nationella nätverken kan producera ett mervärde i form av överföring av kompetens och utbyte av goda erfarenheter samt inom orienterings- och inskolningsarbetet. I kohesions- och konkurrenskraftprogrammet fortsätter man med att basera verksamheten på tematiska nätverk. De nationella tematiska nätverken är uppbyggda kring de materiella prioriteringarna i programmet. Ett ur nationell synpunkt viktigt mål är nätverksbildningen med klustren i programmet för kompetenscentra. KOKO ger regionerna ett starkare fotfäste i internationella nätverk och globalt betydelsefulla kompetenskluster.

6.2. Lärande program

KOKO skapar, samlar och överför kunskap och kompetens. KOKO utarbetar och testar modeller och koncept för goda arbetsredskap och tillvägagångssätt som kan tas till vara på andra områden. KOKO uppmuntrar till risktagning, försök, nya idéer och förnyelse.

6.3. Lokal framförhållning

KOKO syftar till att fördjupa prognosverksamheten genom att anpassa den till den lokala nivån och förutse förändringar i närings- och produktionsstrukturerna.

6.4. Partnerskap

KOKO förbättrar samarbetet och arbetsfördelningen mellan de olika samhällssektorerna genom att främja partnerskap på bred bas mellan den offentliga sektorn, tredje sektorn och företagssektorn. Målet är i synnerhet att aktivera medborgarorganisationerna och göra dem delaktiga i den regionala utvecklingen.

6.5. Näringar

KOKO har som mål att stödja specialisering med utgångspunkt i regionala konkurrensstyrkor och uppmuntra regionerna till nätverksbildning. Viktiga områden är tillväxt- och serviceföretagande och sektorsöverskridande företagande.

6.6. Arbetskraft och kompetens

KOKO har som mål att förbättra tillgången på kompetent arbetskraft och föregripa kommande arbetskraftsbehov både i den offentliga och i den privata sektorn. Arbetsrelaterad invandring och integration främjas. Uppmärksamhet ägnas även åt att avveckla den strukturella arbetslösheten.

6.7. Levnads- och arbetsmiljö

KOKO ger möjlighet att stödja olika utvecklingsteman på områdena markanvändning, boende och kommunikation, där det krävs en samordning av ministeriernas verksamhet för att målen skall uppnås.

För att regionerna skall hållas livskraftiga måste infrastrukturen utvecklas och tillgängligheten stödjas. Regionernas välmående- och livskvalitetsfaktorer har också en väsentlig betydelse för konkurrenskraften.

Tillgång till service blir en allt viktigare konkurrensfaktor för regionerna i framtiden. KOKO ger möjlighet att ta fram och överföra servicekoncept som utgår ifrån lokala resurser och behov och som utvecklas som ett samarbete mellan kommuner, företag och organisationer.

Regionernas forsknings- och utbildningssystem har stor betydelse för hur deras innovationsverksamhet och konkurrenskraft utvecklas. KOKO ger stöd till utvecklingen av regionala innovationsmiljöer på bred bas. Programmet klarlägger regionernas ställning i det nationella innovationssystemet och främjar nätverksbildning i närings- och kompetensbaserade projekt.

Energifrågan kan inom den regionala utvecklingen både ses som en ny konkurrensmöjlighet och som en anpassningsfråga mot bakgrund av klimatförändringarna.

6.8. Regional differentiering

Inom KOKO tar man hänsyn till att olika regioner har olika möjligheter och utmaningar.

7. Ansökan

Programmet täcker samtliga regioner. Ansökan till programmet för perioden 2009–2013 sker på hösten 2008. Ansökningsprocessen består av två faser.

Ansökan hösten 2008 (fas 1)

Ansökan skall innehålla ett förslag till lokalt verksamhetsområde (bestående av flera kommuner) samt preliminära utkast till teman och materiella prioriteringar. Ett lokalt verksamhetsområde kan sträcka sig över landskapsgränserna. En programansökan kan bygga på befintliga regionala innovations-,

sysselsättnings- och näringsstrategier och på andra särskilda program som genomförs. Ansökningarna behandlas av kommunernas beslutsfattande organ enligt gällande delegering. Programansökan lämnas till landskapsförbundet för utlåtande på hösten 2008.

Under denna ansökningsfas (hösten 2008) lämnar de lokala instanserna förslag på teman och samordnande insatser för de nationella nätverken.

För att en ansökan skall godkännas måste den vara i samklang med riktlinjerna i det nationella programmet. I enlighet med dessa riktlinjer skall ansökningarna ägna uppmärksamhet åt miljö- och könsrelaterade konsekvenser. Beredningsgruppen för KOKO fastställer de nationella kriterierna för utvärderingen av programförslag före utgången av augusti 2008.

Landskapsförbunden överläter de mottagna ansökningarna, förslagen till landskapsöverskridande samarbete och nätverk och sina egna utlåtanden åt arbets- och näringsministeriet.

Statsrådet avgör om lokala verksamhetsområden, nätverksteman och nätverkssamordnare före utgången av 2008.

Ansökan hösten 2009 (fas 2)

De preliminära programansökningarna kompletteras under hösten 2009 och omvandlas till programförslag. Kommunernas och regionernas reviderade strategier kan tas i beaktande i detta sammanhang. I ett programförslag fastställs programinnehållet för det lokala verksamhetsområdet i fråga samt finansieringsnivån för arbetssättemana under perioden 2010–2013. Programförslagen skall innefatta en bedömning av programmets miljö- och könsrelaterade konsekvenser. Detta beskrivs närmare i bilaga 1 och 2.

I samband med kompletteringen 2009 skall regionerna söka sig till de relevanta nätverken genom att kontakta respektive samordnare. I samband med denna ansökningsfas skall dessutom preciserade verksamhetsplaner presenteras för nätverken för perioden 2010–2013. Nätverkssamordnaren skall framställa ett förslag på planerad sammansättning för nätverket och en preciserad verksamhetsplan för arbets- och näringsministeriet.

Under 2009 fastställs även hur de pågående särskilda programmen skall integreras i KOKO. Under 2009 är det ännu möjligt att genomföra åtgärder inom ramen för regioncentraprogrammet, det särskilda landsbygdspolitiska programmet eller skärgårdsprogrammet.

Statsrådet beslutar före utgången av 2009 om finansieringsnivån för genomförandet av de arbetssättemana som beskrivs ovan i lokala verksamhetsområden samt om nätverksfinansieringen under perioden 2010–2013.

Sökande

Sökande kan vara samtliga av kommunerna i en region eller enligt överenskommelse en enda kommun, samkommun eller separat organisation, t.ex. ett regionalt utvecklingsbolag, en utvecklingscentral, en registrerad utvecklingsförening eller stiftelse eller ett registrerat andelslag.

Utvecklingsbolag eller andra organisationer agerar på basis av kommunal fullmakt och med kommunala resurser, och de ansvarar som juridiska personer för programmets operativa genomförande.

Om en kommun eller ett lokalt verksamhetsområde anser det onödigt behöver ingen programansökan uppgöras.

8. Organisering och styrnings- och övervakningssystem

Kohesions- och konkurrenskraftprogrammet kommer att utgöra ett särskilt program godkänt av statsrådet enligt vad som avses i 14 § i regionutvecklingslagen. Programmet genomförs av arbets- och näringsministeriet.

Den lokala nivån

För varje programområde utnämns en KOKO-samordnare eller minst en KOKO-kontaktperson.

De lokala verksamhetsområdena skall upprätta årliga verksamhets- och ekonomiplaner samt verksamhetsberättelser och resultatrapporter och överlämna dessa till landskapsförbundet och de nätverkssamordningsinstanser i vilka området deltar.

Aktörerna på den lokala nivån samordnar nationella nätverk. Samordnarna av nationella nätverk rapporterar direkt till arbets- och näringsministeriet.

Landskapsnivån

Landskapsförbunden styr genomförandet på regional nivå och har i uppgift att säkra att de lokala verksamhetsområdena fungerar i växelverkan med varandra. Landskapsförbunden har också hand om den tekniska övervakningen av programmet. Landskapen rapporterar till arbets- och näringsministeriet om de lokala verksamhetsområdenas verksamhet och resultat.

Verksamhets- och ekonomiplanerna för lokala genomförare av KOKO skall utarbetas så att genomförandeplanen för landskapsprogrammet tar hänsyn till de väsentligaste projekten och finansieringsbehoven i förenämnda planer. Denna integrationsprocess skall ske medan planerna upprättas genom en dialog mellan förbunden och de olika aktörer som genomför landskapsprogrammet. I fortsättningen skall de lokala verksamhetsområdena delta i utarbetandet av genomförandeplanerna. Verksamhets- och ekonomiplanerna för de lokala verksamhetsområdena måste i praktiken vara färdiga i början av september så att de kan beaktas i genomförandeplanerna, som antas före utgången av oktober.

En aktör på landskapsnivå kan samordna nationella nätverk.

Den nationella nivån

Arbets- och näringsministeriet offentliggör programutlysningen och handhar den nationella samordningen. Ministeriet utarbetar anvisningar för regionerna och sköter den övriga informationsstyrningen samt övervakningen och utvärderingen. Ministeriet fastställer de nationella riktlinjerna, temana och nätverken för programmet med utgångspunkt i målbeslutet och regionernas förslag.

En programstyrgrupp skall utses som exempelvis kan fungera som en sektion under delegationen för regional utveckling. Under styrgruppen kan undersektioner inrättas efter behov. Stadspolitiska arbetsgruppen, landsbygdspolitikens samarbetsgrupp och skärgårdsdelegationen fortsätter i nuvarande form.

Programmet skall utvärderas av en objektiv, utomstående part. I skrivande stund pågår en förhandsbedömning (ex ante) av programmet. En halvtidsutvärdering skall ordnas vid utgången av 2010 och en slutlig utvärdering före utgången av 2013.

Som stöd till programmet ordnas konsultativt stöd efter behov. Ett viktigt element inom programmet är informationsstyrning. Genomförandet på alla territoriella nivåer stöds av en aktiv informationsverksamhet som ingår i arbets- och näringsministeriets koncernkommunikation. Den

tekniska övervakningen skall intensifieras. Omedelbara åtgärder skall vidtas för att utveckla ett tekniskt övervakningssystem.

9. Finansiering

Statsrådet anvisar en årlig grundfinansiering åt kohesions- och konkurrenskraftprogrammet ur de regionutvecklingspengar som anvisas i statsbudgeten åt arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Den statliga grundfinansieringen anvisas åt regioner som genomför programmet och för verksamhet på nationell nivå. Den nuvarande grundfinansieringen för regioncentraprogrammet, den regionala landsbygdsdelen och skärgårdsprogrammet uppgår till ca 11 miljoner euro.

Den statliga grundfinansieringen används för att skapa och upprätthålla ett programsamarbete i olika former. I första hand används medlen för att starta processer, utforma samarbetsmetoder och -former och även för att genomföra eventuella förutredningar och pilotprojekt.

Användningen av statlig grundfinansiering styrs av bestämmelserna om regionutvecklingspengar. Användningen av regionutvecklingspengar förutsätter medfinansiering, så att en del av finansieringen kommer från arbets- och näringsministeriet och en del från regionerna, i huvudsak kommunerna. Fördelningen är i regel 50/50 men den regionala medfinansieringen kan på vissa villkor vara 30 procent.

När det gäller fördelning och övervakning av finansieringen skall förvaltningsförfarandet vara så enkelt som möjligt.

I Kajaland ingår KOKO-finansieringen i utvecklingspengarna för Kajaland och beslut om dess användning fattas i enlighet med vad som föreskrivs i Kajalands förvaltningsförsök.

Finansieringen för den lokala nivån är uppdelad i två delar: en arbetsättsrelaterad del och en innehållsrelaterad del. Finansieringen inom den arbetsättsrelaterade delen delas ut åt alla regioner. Denna finansiering är avsedd för den allmänna samordningen och för att stärka arbetsmönstertemana. Denna typ av finansiering kan användas för att slutföra åtgärder som har inletts eller avtalats inom regioncentraprogrammet och landsbygdspolitiska programmet.

Den arbetsättsrelaterade delens storlek per region fastställs fram till år 2009 så att statsrådet i 2009 års beslut kan bevilja den lokala nivån finansiering inom denna del för perioden 2010–2013.

Den innehållsrelaterade delen är avsedd att finansiera de lokala verksamhetsområdenas deltagande i programmets materiella prioriteringar. Fördelningen avgörs ett år i sänder. Finansieringen inom den innehållsrelaterade delen beviljas av arbets- och näringsministeriet åt landskapsförbunden. Ministeriets beslut innehåller inga konkreta anvisningar om fördelningen mellan lokala verksamhetsområden. Fördelningen inom varje landskap skall avgöras enligt hur väl de lokala förslagen är i samklang med riktlinjerna i det nationella programmet, som fastställts av styrgruppen.

Själva utvecklingsprojekten genomförs via de olika förvaltningsområdenas normala finansieringsformer, med tillvaratagande av strukturfondsprogrammen under EU-målet konkurrenskraft och sysselsättning samt av EU:s landsbygdsprogram och Leader-stödet inom detta.

Finansieringen för de nationella nätverken består också av en arbetsättsrelaterad och en innehållsrelaterad del. Grundfinansieringen för nätverk är avsedd att användas för nätverkssamordning och för materiella prioriteringar enligt verksamhetsplanerna. Finansieringen anvisas direkt åt de aktörer som samordnar nätverken via landskapsförbunden.

9.1. Uppmuntran och belöning

Finansieringens storlek påverkas av hur väl de lokala verksamhetsområdenas insatser är i samklang med de nationella riktlinjerna samt av insatsernas kvalitativa nivå och behovet av finansiering.

Ett innovativt, effektivt och resultatgivande utvecklingsarbete kunde understödjas med en högre stödintensitet så att den regionala medfinansieringen som minst skulle vara 30 procent. Landskapen skulle i detta fall lämna förslag på områden där stödintensiteten bör höjas i enlighet med kriterier som fastställs av styrgruppen. De regionala förslagen för innehållsdelen skulle alltså också innehålla förslag om högre stödintensitet. Utgångspunkterna och utgångsnivån för den regionala utvecklingen skulle tas i beaktande i förslagen.

Möjligheterna till högre stöd för särskilt innovativa och effektiva arbetssätt och projekt skall utredas. Stödet i fråga skall i mån av möjlighet inte enbart bestå av regionutvecklingspengar utan också av medel från andra nationella finansieringskällor. Sådana andra källor till finansiering är i praktiken instanser för vilka temana i KOKO är relevanta. Denna metod skulle också främja spridningen av erfarenheter och kunskaper.

10. Tidsplan

Tidsplan för beredningsprocessen 2008

April-juni

29/4	Tredje mötet för beredningsgruppen: Utkastet till programdokument godkänns för remissrunda
30/4-21/5	Remissrunda
26/5	Fjärde mötet för beredningsgruppen
12/6	HALKE: programdokumentet behandlas, förslaget till ändring av regionutvecklingslagen behandlas
18(19)/6?	SR: programdokumentet behandlas

Anvisningarna för ansökan till KOKO skall utformas före utgången av augusti och godkännas av beredningsgruppen.

Regionerna utarbetar sina programförslag och lämnar in sina ansökningar i september-oktober. Ansökningarna behandlas i november-december av arbets- och näringsministeriet och de antagna sökandena utses av statsrådet.

2009

Programmet för kohesions- och konkurrenskraft startas i början av 2009. Det nya programmet körs in under 2009 så att man har möjlighet att ta hänsyn till det strategiska arbetet hos nya fullmäktige samt till lösningarna inom reformerna av den regionala förvaltningen och kommun- och servicestrukturen. Samtidigt har man god möjlighet att förbereda budgetplaneringen för 2010. Ett inkörningsår skulle innebära att man under 2009 kunde genomföra planer i regionerna som motsvarar de nuvarande särskilda programmen.

2010-2013

Under perioden 2010-2013 upprättas de årliga preciserade verksamhets- och ekonomiplanerna så att de är klara i september. Verksamhets- och ekonomiplanerna bör godkännas av det beslutsorgan till vilket kommunen har delegerat beslutsmakten på detta område. Verksamhets- och ekonomiplanerna fungerar som prioritetsöversikter över nödvändiga åtgärder och kostnaderna av dessa och innehåller förslag på hur finansieringen bör fördelas mellan de olika finansierande instanserna. Planerna skall tas i beaktande då de regionala genomförandeprogrammen utarbetas.

11. Förhållande mellan kohesions- och konkurrensprogrammet och planeringssystemet för regionutvecklingen samt med andra program och projekt som är relevanta för regionutvecklingen

11.1. Förhållande till regionutvecklingssystemet och den regionala planeringen

KOKO är strukturellt indelat i landskap och utgör en del av det regionala planerings- och regionutvecklingssystemet.

Förändringsbehoven avseende det nuvarande planeringssystemet kommer att utvärderas i samband med reformen av regionutvecklingslagen, som inleds under 2008. Reformen skall enligt planerna träda i kraft i början av 2010, men omedelbara ändringar som härrör från KOKO kommer att införas i lagen under 2008. Effektiviseringen av planeringssystemet förutsätter bl.a. en bättre samordning mellan beredningsprocesserna för landskapsprogram och landskapsplaner och särskilda program.

KOKO utarbetas i två faser under 2008 och 2009. De lokala verksamhetsområdena ansöker till programmet på hösten 2008 och kompletterar sina ansökningar under hösten 2009. Vid denna tidpunkt fastställs programinnehållet på ett slutgiltigt sätt och finansieringen för perioden 2010–2013 fastslås.

Utarbetandet av landskapsprogrammen tidigareläggs med ett halvt år i syfte att kunna integrera KOKO med dem i ett tidigt skede och som förberedande steg för regionförvaltningsreformen. Landskapsprogrammen skall utarbetas som en fortsättning på revideringen av landskapsplanerna och godkännas vid landskapsfullmäktigemötena våren 2010. Programperioden är 2010–2013. De nationella och regionala målen inom KOKO skall tas i beaktande i landskapsprogrammen.

11.2. Förhållande till andra program och utvecklingsprojekt

Syftet med storstadspolitiken är att stärka de största urbana områdenas internationella konkurrenskraft, göra tätortsstrukturen mera sammanhållen och motverka social och territoriell segregering. KOKO kan användas för att främja storstadspolitiken, t.ex. som stöd till en revidering av innovationsstrategierna och till skapandet av samarbetsnät i urbana områden.

KOKO fungerar som ett av genomförandeinstrumenten för metropolpolitiken.

Prioriteringarna inom KOKO skall väljas så att programmet inte överlappar med programmet för kompetenscentra (OSKE) utan kompletterar det. I arbetsfördelningen mellan KOKO och OSKE skulle KOKO fokusera på en utveckling på bredare front än branschnivån. KOKO kunde också bidra till förankringen av den nationella innovationsstrategin, som är under beredning, i regionerna.

KOKO stödjer uppkomsten av kluster i landsbygden och skapar bättre möjligheter för landsbygdsområden att delta i kluster vars nätverk saknas från området. Aktörerna inom landsbygdsutvecklingen, i synnerhet lokala insatsgrupper, utgör en viktig resurs och genomförande kraft för KOKO i regionerna. Programmet bidrar till skapandet av kompetens- och samarbetsnät mellan landsbygdsaktörer och urbana aktörer och ger stöd till samarbete och växelverkan mellan förvaltningen och invånarna i stad och landsbygd. KOKO främjar dialogen mellan stadspolitiken och landsbygdspolitiken.

Skärgårdsprogrammet bibehåller sin roll som riksomfattande regionalpolitiskt styrningsinstrument. Inom KOKO är det viktigt att skärgårdsområdena får uppmärksamhet i den tematiska planeringen på regional nivå och landskapsnivå.

KOKO stödjer regionernas strategiska planering och deras utvecklingsarbete. Programmet fungerar som startprogram där man utnyttjar både nationella medel och EU-medel. KOKO bidrar till den programbaserade utvecklingens effektivitet.

Ramlagen för kommun- och servicestrukturreformen har som övergripande mål att säkra en livskraftig, välfungerande och sammanhållen kommunstruktur. Kommun- och servicestrukturreformen och de medföljande kommunsammanslagningarna skapar en ny grund för genomförandet av kohesions- och konkurrenskraftsprogrammet i olika regioner. Därutöver är målet att säkra att invånarna i hela landet har tillträde till adekvat service av god kvalitet. Tillgången till service är en särskilt viktig fråga i landsbygden och i skärgården. Kommun- och servicestrukturreformen omfattar stadsregionplaner som syftar till att göra stadsregionerna till välfungerande områden med tanke på det dagliga livet. Detta mål stödjer också utvecklingen på bred front av de urbana områdenas attraktivitet. KOKO bidrar till ovan nämnda mål i och med att det främjar och ger finansiellt stöd till samarbetet i anslutning till kommun- och servicestrukturreformen och stödjer de processer som inleds inom stadsregionplaner eller åtgärdsplaner.

KOKO, och även de regioner som genomför programmet, bör ägnas uppmärksamhet i partnerskapet mellan landskapsförbunden och de närings-, kommunikations- och naturresurscentra som läggs fram i regionförvaltningsreformen (ALKU). Landskapsprogrammen skall i fortsättningen kopplas tätare samman med resultatstyrningen mellan den centrala förvaltningen och de regionala myndigheterna. Mot bakgrund av detta är det naturligt att kontrollverksamheten avseende det regionala genomförandet av KOKO sker via landskapsprogrammet och genomförandeplanen. Reformen av regionförvaltningen skall enligt planerna vara klara år 2010. Med tanke på denna tidsplan är det lämpligt att också KOKO inleds i full räckvidd år 2010, då man känner till den arbetsmässiga och territoriella fördelningen mellan landskapsförbund och organisationer inom den statliga regionalförvaltningen.

En viktig hörnsten i den kunskapsbaserade regionutvecklingen är högskolor. Högskolornas branschriktning bör ligga i linje med den programbaserade utvecklingsprofilen i varje region, så att de stärker varandra. Kompetensöverföring är en viktig del av reformen av högskolenätverket ur KOKO:s synvinkel, och det är också viktigt att göra högskolorna delaktiga i den regionala utvecklingen.

KOKO:s uppgift är att lyfta fram de operativa områdenas profiler bättre och därigenom stödja regionaliseringen. KOKO kan användas för att göra förutredningar om förutsättningarna för regionalisering och för att utarbeta preliminära strukturreformplaner.

11.3. Samarbetsparter på regional och nationell nivå

Inom beredningsprocessen för KOKO och för ministeriernas regionala strategier skall varje ministerium fastställa sina egna regionutvecklingsmål före utgången av 2008.

Förhandlingarna för de regionala myndigheternas resultatavtal och för landskapsförbundens genomförandeplaner slås samman. Genomförandeplanerna skall ges ett större inflytande i ministeriernas budgetplanering vilket skapar bättre möjligheter att anvisa och fördela den regionala finansieringen. Tonvikten i genomförandeplanerna och i de regionala myndigheternas resultatförhandlingar skall flyttas till att gälla hela ramperioden.